Nógrádi Gábor

Én voltam a hunyó

1961. Az induló Új Írás szerkesztősége megjelent Nyíregyházán, hogy beharangozza a folyóirat indulását. (Laci akkor még nem volt a szerkesztőség tagja.) Lehet, hogy más városokban is kibontották a zászlót, de Váci Mihály miatt a szabolcsi megyeszékhely különösen fontos lehetett. Az volt számomra, a verseket írogató, 14 éves számára is, ki szintén a városban születtem.

A rendezvényből semmire sem emlékszem, csak a folyosói jelenetre, amelyben Váci dedikálta nekem a frissen megjelent *Mindenütt otthon* című kötetét.

A költő néhány ember kíséretében közeledik felénk a folyosói szőnyegen, és én nem merem odavinni neki a kötetet. Apámnak adom oda, az ő árnyékában megyek a költőhöz, aki megáll, mosolyog, kérdezi a nevemet és dedikál.

Lacira emlékezve írtam le ezt a kis jelenetet, mert gátlásosságom jól jelzi a kettőnk közti viszonyt, illetve egész életemet, személyiségemet, mondhatom: sorsom alakulását is.

Ha Váci *mindenütt otthon* volt, ami igaz, akkor magamról elmondhatom, hogy sehol sem voltam otthon.

1967-ben az Új Írás szerkesztőségének előszobájában is szorongó ismeretlen, idegen voltam, mikor negyedévente egyszer, zsebemben költeményeimmel megjelentem. Laci elolvasta a verseket, nyilván mondott róla véleményt is, és nemigen dicsérhette, mert soha nem jelentem meg az Új Írás nyomtatott változatában.

Negyven-ötven évnek kellett eltelnie, amíg megértettem, hogy az irodalmi művek sorsa csak részben függ az irodalmi művek úgynevezett minőségétől, értékétől. Részben – szimbolikusan szólva – attól is függ, hogy az ember oda mer-e menni egy nagy költőhöz, dedikáltatni a könyvét. Azaz be tud-e tagozódni az irodalmi világba. Le tud-e ülni a fehér (vagy nyersfa) asztalhoz írók, költők, szerkesztők közé. Tud-e velük „dalolni". Tehát tud-e kapcsolatokat építeni és fenntartani az adott ország informális hagyományai, szokásai szerint.

Én nem tudtam. Nem tudok.

Laci keresett meg első találkozásunk után ötven évvel, mikor az Új Írás újra indult és kedves, mosolygós, szerkesztőnek született lényével rávett a publikálásra. Milyen jó lett volna, ha már a hatvanas évek végén kialakul ez a baráti kapcsolat!

Nem alakult ki. Nem Farkas Lászlón múlt.